

Kinnitatud Sotsiaalministri 29. mai 2013. a käskkirjaga nr 66
„Norra finantsmehhanismist 2009-2014 rahastatud programmi
„Sooline võrdõiguslikkus ning töö- ja pereelu tasakaal“
avatud taotlusvooru korraldamise ja toetuse andmise tingimuste kehtestamine“

Norra Finantsmehhanismi 2009-2014 programmist
„Sooline võrdõiguslikkus ning töö- ja pereelu tasakaal“ rahastatud
avatud taotlusvooru tingimused ja toetuse kasutamise kord

JUHEND

ÜLDSÄTTED

Üldine raamistik avatud taotlusvooru korraldamiseks

- (1) Norra finantsmehhanismi 2009-2014 peamised eesmärgid on aidata kaasa majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisele Euroopa Majanduspiirkonnas ning tugevdada kahepoolseid suhteid Norra ja abisaajariikide vahel.
- (2) Norra finantsmehhanismist 2009-2014 rahastatud programmi „Sooline võrdõiguslikkus ning töö- ja pereelu tasakaal“ peamiseks eesmärgiks on soolise võrdõiguslikkuse edendamine ning töö-, pere- ja eraelu tasakaalu toetamine Eestis.
- (3) *Programmioperaator* vastutab programmide ettevalmistamise, rakendamise ja eesmärkide saavutamise eest. Programmi „Sooline võrdõiguslikkus ning töö- ja pereelu tasakaal“ programmioperaatoriks on Sotsiaalministeerium.
- (4) *Projekti elluviija* on avaliku või erasektori äriiline või mitteäriiline asutus ja valitsusväline organisatsioon, mis viib ellu Norra finantsmehhanismidest 2009-2014 rahastatavat projekti.
- (5) *Toetus* on projektitaotluses kirjeldatud tegevuste elluviimiseks ja tulemuste saavutamiseks mõeldud sihtotstarbeline kaasrahastus, mis moodustub 85% ulatuses Norra Kuningriigi vahenditest ja 15% ulatuses Eesti riigi programmitasandi kaasfinantseeringust. Projekti omafinantseeringu minimaalne määr on 15% abikõlblikest kuludest, valitsusvälistele organisatsioonidele minimaalselt 10% abikõlblikest kuludest.
- (6) *Avatud taotlusvoor* on programmioperaatori poolt programmi eesmärkide saavutamiseks kindlatel tingimustel korraldatav avalik projektitaotluste konkurss. Programmi „Sooline võrdõiguslikkus ning töö- ja pereelu tasakaal“ raames taotletakse toetusi ühele kahest liidetud taotlusvooru valdkonnast: (a) soolise võrdõiguslikkuse edendamine või (b) töö-, pere- ja eraelu tasakaal.
- (7) *Projektileping* on programmioperaatori ja projekti elluviija vahel etteantud vormil sõlmitud leping, mis reguleerib konkreetse projekti rakendamist ja toetuse vahendite kasutamist.

OLUKORRAKIRJELDUS MUREKOHAD JA VAJADUSTE HINNANG

(1) Mida me mõtleme soolise võrdõiguslikkuse all?

Sooline võrdõiguslikkus on soolise võrdõiguslikkuse seaduse¹ kohaselt naiste ja meeste võrdsed õigused, kohustused, võimalused ja vastutus tööelus, hariduse omandamisel ning teistes ühiskonnaelu valdkondades osalemisel.

Sooline võrdõiguslikkus on inimõiguste, avaliku hüve ja demokraatia küsimus. Kaasaegse inimõiguste kontseptsiooni kohaselt nähakse ühiskonna soolises kihistumises mitte ainult takistust tasakaalustatud inimarengule, vaid ka inimõiguste rikkumist. Demokraatia ja majanduse arengu eelduseks on, et indiviididel on soost sõltumata võrdsed võimalused end ühiskonnas teostada.

Sooline võrdõiguslikkus laiemas mõttes tähendab sellist olukorda ühiskonnas, kus kõik inimesed on vabad arendama oma võimeid ja tegema valikuid, mida ei piira traditsioonilised soorollid ning -stereotüübid ja naiste ning meeste vaheline hierarhiline võimusuhe.

Sooline võrdõiguslikkus kitsamas mõttes tähistab poliitikavaldkonda, mis tegeleb ühiskonna kahe kõige suurema sotsiaalse grupi – naiste ja meeste – sotsiaalsete suhete, sh võimusuhte tasakaalustamisega.

Mõiste soolisuus viitab naistele ja meestele omistatud sotsiaalsetele rollidele, vastutusele ja võimalustele, tähistades eelkõige kultuurilisi tavasid, norme ja väärtusi, mis määravad naiseks ja meheks olemise tingimusi, st. ühiskonnapoolseid ootusi, mitte nende bioloogilisi erinevusi. Sooline identiteet ja soorollid pole kaasasündinud, need on õpitud ja kujundatud sotsiaalsete normide ja kehtivate tavade ning ideoloogiate poolt, seega ka muutuvad ja muudetavad.

(2) Olukord Eestis

Haridussüsteem²

Kuigi Eestis saavad alushariduse ning asuvad õppima üldhariduskooli võrdselt nii poisid kui tüdrukud, ilmneb suur ebavõrdsus haridustulemustes. Põhikoolist langeb välja rohkem poisse kui tüdrukuid, põhikooli- ja gümnaasiumijärgsed kutse- ja erialavalikud on sooliselt erinevad, suur sooline lõhe meeste kahjuks on kolmanda taseme hariduses. Alaharitudate hulgas on ülekaalus mehed, samas ei taga naiste kõrgem haridustase neile paremat staatust tööturul, jõudmist juhtivatele ametikohtadele, vajalikku majanduslikku sõltumatust.

Eesti jäik soosüsteem ning madal teadlikkus võrdse kohtlemise põhimõttest ja soolise võrdõiguslikkuse edendamise eesmärkidest on toonud kaasa olukorra, kus eelarvamused, konservatiivsed ja soostereotüüpsed ootused nn. sookohasele käitumisele, mõjutavad tüdrukute ja poiste, naiste ja meeste valikuid mitte ainult hariduses, vaid tingivad erinevusi ka nende edasises sotsiaal-majanduslikus olukorras ja heaolus laiemalt.

Ühiskonnas väljakujunenud soolist kihistumist ei osata märgata ning sotsiaalteaduslikult analüüsida, vaid peetakse sageli „loomulikuks“ ja inimeste vabade valikute tulemuseks. Ka paljusid pedagooge ja haridusjuhte iseloomustab sügav usk looduse poolt ettemääratud soolistesse erinevustesse, sotsiaalsetesse suhetesse, rollidesse ja käitumismustritesse.³ Enamik pedagoogidest ja haridusjuhtidest ei ole oma

¹ Soolise võrdõiguslikkuse seadus: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13223681?leiaKehtiv>

² Soolise võrdõiguslikkuse edendamisel hariduselus on seni Eestis eriti aktiivne olnud kodanikuühiskond. Vt näiteks: Eesti Naisuurimis- ja Teabekeskuse ENUT tegevused: <http://www.enut.ee/enut.php?id=278>; Eesti Naisteühenduste Ümarlause tegevused: <http://www.enu.ee/haridus-ja-sugu/>

³ Kas õpilased või poisid ja tüdrukud? Uurimus Eesti õpetajate ja haridustöötajate valmisolekust sootundlikuks õpetamiseks ja kasvatamiseks. Artiklikogumik. Toim. Ü.-M. Papp. Eesti Naisteühenduste Ümarlause Sihtasutus. Tallinn 2012. 111 lk. Allalaaditud:

http://www.enu.ee/lisa/468_Kas_opilased_voi_poisid_ja_tydrukud_Artiklikogumik.pdf

Sotsiaalministeerium

Gonsiori 29

15027 TALLINN

info@sm.ee

ettevalmistuse ega hilisema pedagoogilise staaži jooksul saanud soolise võrdõiguslikkuse alast koolitust. Eesti keelde pole vahendatud ka vastavat erialakirjandust. Õpetajahariduse õppekavades on ette nähtud küll lapse ja nooruki organismi ealiste ja sooliste iseärasuste tundmine, aga mitte sooliste identiteetide kujunemist mõjutavate tegurite teadmine ja arvestamine ning nende kriitiline hindamine.

Kuigi soolisele võrdõiguslikkusele kui alusväärtusele ja koolielu korraldamise ühele põhimõttele on viidatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, on sugu ja soolisu analüüsikategooriana jäänud kasutamata enamikes haridusuuringutes.

Eestis läbiviidud uuringud näitavad, et stereotüüpeid soorolle taastoodetakse ja kinnistatakse nii läbi õpetajate ja koolijuhtide ootuste ja hoiakute⁴ kui ka õppekavade ja õppematerjalide ning variõppekava kaudu⁵.

Hariduse ja kasvatusel käigus kujunevad nii inimese identiteet, väärtused, tõekspidamised ja hoiakud kui ka arusaamad ühiskonna sotsiaalsest toimimisest, sh. soorollidest, mis suuresti määravad ka hilisemad ameti- ja karjäärivalikud. Need omakorda säilitavad tööturu segregatsiooni, mis omakorda mõjutab soolist palgalõhet.

Lisaks teoreetilistele käsitlusviisidele soolise ebavõrdsusega seotud probleemide analüüsimisel ja lahendamisel vajavad õpetajad ja haridusjuhid täiendavaid oskusi ja teadmisi, et märgata nii kooli argielus kui ka ühiskonnas tütarlaste ja poiste soolise identiteedi kujunemist mõjutavaid tegureid, sh. soolist ebavõrdsust tingivaid struktuure ning neid korrigeerida.

Näilisest sooneutraalsusest vabanemine, soouurimuslike paradigmade tundmine ja/või sooaspektide integreerimine kõrghariduse muudelgi erialadel, nt. sotsiaal- ja õigusteaduses, majanduserialadel ja avalikus halduses toetaks senisest teadmispõhisemaid otsuseid järgmise põlvkonna erialaspetsialistide, juhtide, poliitikakujundajate- ja rakendajate seas ning tõstaks üldist teadlikkust soolise võrdsuse olulisusest ühiskonnas laiemalt.

Tööelu⁶

Tööturu horisontaalne segregatsioon

Praegune olukord tööturul peegeldab kehtivat sooideoloogiat ning soopõhiste stereotüüpide alusel tehtavaid otsuseid. Kuna mehed ja naised on hõivatud erinevatel tegevusaladel, siis võime öelda, et ühiskonnas on selgelt kujunenud n.ö *meeste ja naiste tööd* (horisontaalne segregatsioon). Naised on endiselt ülekaalus tegevusaladel, mida peetakse küll oluliseks, kuid mis ei ole väga kõrgelt hinnatud (sotsiaal- ja tervishoiu ning hariduse valdkond). Mehed domineerivad omakorda ehituse, energeetika ning veonduse valdkondades. Taolise segregatsiooni negatiivne külg ilmnes selgelt 2008. aastal, mil ülemaailmse majanduslanguse tagajärjel hakkas inimeste tööhõive määr ühiskonnas langema – töökaotajate hulgas oli rohkem mehi kui naisi, sest kriis mõjutas esmajärjekorras sektoreid, kus töötavad peamiselt mehed.

Horisontaalselt segregeeritud tööturuga kaasneb soolise võrdõiguslikkuse seisukohast ka hulk teisi probleeme. Näiteks piiravad ühiskonnas levinud arusaamad nn naiste ja meeste

⁴ Kas õpilased või poisid ja tüdrukud? Uurimus Eesti õpetajate ja haridustöötajate valmisolekust sootundlikuks õpetamiseks ja kasvatamiseks. Artiklikogumik. Toim. Ü.-M. Papp. Eesti Naisteühenduste Ümarlaura Sihtasutus. Tallinn 2012. 111 lk. Allalaaditav:

http://www.enu.ee/lisa/468_Kas_opilased_voi_poisid_ja_tydrukud_Artiklikogumik.pdf

⁵ Soorollid õppekirjanduses. Tartu Ülikool (2002) Allalaaditud: <http://www.enut.ee/lisa/soorollid.pdf> (14.01.2010)

⁶ Soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks tööelus on Eestis varem ellu viidud mitmeid tegevusi. Vt näiteks: projekt „Karjääriredelil ülespoole“: <http://w2t.se/ee/index.htm>; Euroopa Liidu Transition Facility 2006 programmi mestiprojekt „Meeste ja naiste võrdõiguslikkus – tõhusate ja jätkusuutlike ettevõtete põhimõte ja eesmärk“: <http://www.sm.ee/tegevus/sooline-vordoiguslikkus-tooelu.html> (vt lehe alumises osas); ESF programm „Soolise võrdõiguslikkuse edendamine 2008-2010“: <http://www.sm.ee/tegevus/sooline-vordoiguslikkus/soolise-vordoiguslikkuse-edendamise-programm-2008-2010.html> ja ESF programm „Soolise võrdõiguslikkuse edendamine 2011-2013“.

töödest inimeste eneseteostusvõimalusi. See omakorda tähendab, et ühiskond kaotab erinevates valdkondades suurel hulgal andekaid tegutsejaid, sest inimeste tööline potentsiaal jääb kasutamata.⁷ Selgelt naiste ja meeste töödeks jaotunud tööturg kitsendab ka järgmiste põlvkondade valikuvõimalusi ning traditsioonilised ootused ja eeskujud ei piira mitte ainult kutse- ja erialade valikuid, vaid ka tööandjate võimalusi leida kõrgelt kvalifitseeritud ja haritud tööjõudu.

Tööturu vertikaalne segregatsioon

Naised ja mehed ei ole leidnud tööalast rakendust mitte ainult erinevatel tegevusaladel, vaid ka erinevatel ametialadel ja -tasemetel (vertikaalne segregatsioon). 2012. aastal olid 32,7% juhtidest naised.⁸ Naiste osakaal suurte börsiettevõtete juhatuse liikmete hulgas oli samas vaid 20% ja samade ettevõtete nõukogude liikmete seas vaid 8%.⁹ Suurte börsiettevõtete juhatuse ega nõukogu esimeeste seas naisi 2012. aastal ei olnud.¹⁰

Taolise olukorra põhjuseid tuleb muuhulgas otsida ühiskonnas valitsevatest stereotüüpsetest hoiakutest. 2009. aasta soolise võrdõiguslikkuse monitooringu kohaselt nõustus ainult 50% eestlastest väitega, et naiste kaasamine kõrgematel ametikohtadel oleks organisatsioonidele kasulik. Enam kui kolmandik vastanutest (38%) ei olnud selle väitega aga üldse nõus.¹¹ Samal ajal näitas monitooring, et personaalse kokkupuute omamisel naisjuhtidega olid vastajad selles küsimuses palju positiivsemalt meelestatud.¹² Sellest võib järeldada, et naiste osakaalu suurendamine tipp-ametikohtadel on äärmiselt vajalik kõigi naiste karjäärivõimaluste järk-järguliseks parandamiseks.

Naiste karjääriredelil tõusmise ja otsuste langetamise parema soolise tasakaalu saavutamise takistustena võib välja tuua ka töö-, pere- ja eraelu ühitamise probleemid, mille tõttu naised näivad tööandjatele ebakindlamate ja vähem pühendunud töötajatena kui mehed, samuti sobivate (nais)eeskujude, mentorlusvõimaluste ning teatud valdkondades ka asjakohaste kogemuste vähesust, mis moodustab soovimatu nõiaringi.

Palgalõhe

Tööturu horisontaalne ja vertikaalne segregatsioon on üheks paljudest põhjustest, miks ka palgalõhe Eestis nii kõrge on (27,7% 2010. aastal ja 27,3% 2011. aastal¹³).

Aastatel 2009-2010 viidi Sotsiaalministeeriumi tellimusel Euroopa Sotsiaalfondist kaasrahastatud programmi „**Soolise võrdõiguslikkuse edendamine 2008-2010**“¹⁴ raames läbi põhjalik uuring palgalõhe loomuse, ulatuse ja põhjuste selgitamiseks. Uuringu viisid läbi Poliitikauuringute Keskus Praxis ja Eesti Rakendusuuringu Keskus CENTAR, kes andsid ka soovitusi selle kohta, kuidas palgalõhe vähenemisele kaasa aidata. Uurimustöö näitas, et võttes aluseks reaalpalga, oli aastatel 2000-2008 meeste ja naiste vaheline keskmine palgalõhe Eestis 28,6%. Selgitamata palgalõhe (näitaja, mida ei ole võimalik põhjendada meeste ja naise erinevate oskuste, hariduse, kogemuse jms-ga) moodustas sellest ligikaudu 85%. Samal perioodil täheldati ka nii selgitatud kui ka selgitamata palgalõhe kasvu.

⁷ Järviste, L, „Sooline võrdõiguslikkus ja ebavõrdsus: hoiakud ja olukord Eestis 2009. aastal“, Poliitikaanalüüs, Sotsiaalministeeriumi toimetised 3/2010: 5 saadaval:

http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/V21jaanded/Toimetised/2010/toimetised_20103.pdf

⁸ Statistikaamet, Eesti tööjõu-uuring

⁹ Euroopa Komisjoni andmetel. Vt http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-decision-making/database/business-finance/executives-non-executives/index_en.htm

¹⁰ : Esimene naissoost börsiettevõtte juhatuse esimees asub ametisse 15. mail 2013. a. Vt

<https://newsclient.omxgroup.com/cdsPublic/viewDisclosure.action?disclosureId=545191&messageId=671943>

¹¹ Järviste, L, „Sooline võrdõiguslikkus ja ebavõrdsus: hoiakud ja olukord Eestis 2009. aastal“, Poliitikaanalüüs, Sotsiaalministeeriumi toimetised 3/2010: 8 saadaval:

http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/V21jaanded/Toimetised/2010/toimetised_20103.pdf

¹² Ibid, 10

¹³ Euroopa Liidu keskmine aastal 2011 oli 16,2%. Info saadaval Eurostati andmebaasist:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdsc340&plugin=0>.

¹⁴ Poliitikauuringute Keskus PRAXIS, Eesti Rakendusuuringu Keskus CentAR, Sotsiaalministeerium:

http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/V21jaanded/Toimetised/2011/toimetised_20112.pdf

Sotsiaalministeerium

Gonsiori 29

15027 TALLINN

info@sm.ee

Uuringu tulemused näitasid, et kõrge palgalõhe olemasolu mõjutavad erinevad omavahel seotud tegurid, s.h ühiskonnaliikmete üldised hoiakud ja ühiskonnas levivad stereotüübid, poliitikakujundajate teadlikkus soolisest võrdõiguslikkusest ja selle süvalaiendamise (süsteemaatilise integreerimisest kõikide ühiskonnaelu valdkondade poliitikate kõigisse etappidesse), naiste karjäärkatkestused, töö-, pere- ja eraelu ühitamine ja tööturu sooline segregatsioon.

Lapsevanemate hõive¹⁵

Sooline erinevus ilmutab ennast ka tööhõives – Eurostati andmetel oli 2011. aastal Eestis 20-64-aastaste meeste hõivemäär 73,5%, naiste hõivemäär 67,6%.

Alla 3-aastaste laste emade ja isade tööturul osalemise määras on aga tähelepanuväärseid erinevusi. Vahemikus 2000-2009 oli Statistikaameti andmetel väikelaste emade hõive määr 45-55%. Kõigest 27% naistest, kelle leibkonnas oli alla 3-aastane laps, käisid 2010. aastal tööl (meeste seas oli see protsent 84%). Leibkondades, kus noorim laps oli 3-6-aastane, oli töөлkäivate naiste protsent märkimisväärselt kõrgem – 75%.¹⁶

Üks paindliku tööajakorralduse vorme on osaline tööaeg. Meestega võrreldes töötavad naised oluliselt rohkem osalise koormusega ning kõige suurem on erinevus kuni 2-aastaste lastega leibkondades. 54% naistest, kes töötavad osalise koormusega on selle põhjusena toonud välja kellegi eest hoolitsemise vajaduse.¹⁷ Lisaks on naised võrreldes meestega ka oluliselt sagedamini oma tööaega lühendanud või võtnud töölt vabu päevi seoses hoolitsuskohustusega.

Kirjeldatud erinevused on peamiselt tingitud nii ebavõrdsest hoolduskoormuse jagamisest naiste ja meeste vahel, taskukohase ja kvaliteetse lastehoiuteenuse ebapiisavas kättesaadavusest kui ka töökohal töö-, pere- ja eraelu ühitamise võimaluste piiratud võimaldamisest tööandjate poolt.

Eelnimetatud probleemid mõjutavad lisaks hõivenäitajatele ka laiemalt naiste ja meeste võimalusi osaleda ühiskonnaelus, ennast teostada. Kuna laste eest hoolitsemist peetakse Eestis endiselt peamiselt naiste kohustuseks, siis on neil meestega võrreldes pikemad karjäärkatkestused, mis hakkavad negatiivselt mõjutama nende tulevase karjäärivõimalusi.

Poliitikakujundamine ja -rakendamine¹⁸

Soolise võrdõiguslikkuse seaduse kohaselt on kõigil riigi- ja kohalike omavalitusüksuste asutustel kohustus süstemaatiliselt ja eesmärgistatult soolist võrdõiguslikkust edendada. Nende ülesanne on muuta tingimusi ja asjaolusid, mis takistavad soolise võrdõiguslikkuse

¹⁵ Soovitame tutvuda ka Laste ja perede arengukavaga 2012–2020:

<http://www.valitsus.ee/et/valitsus/arengukavad>

¹⁶ Krusell, S. Töö- ja pereelu ühitamine kui naiste ülesanne?, Statistikaameti väljaandest „Mehe kodu on maailma, naise maailm on kodu?“, Tallinn 2011, lk 74, saadaval: http://www.stat.ee/publication-download-pdf?publication_id=25640

¹⁷ Krusell, S. Töö- ja pereelu ühitamine kui naiste ülesanne?, Statistikaameti väljaandest „Mehe kodu on maailma, naise maailm on kodu?“, Tallinn 2011, lk 68, saadaval: http://www.stat.ee/publication-download-pdf?publication_id=25640

¹⁸ Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise toetamiseks on varem Eestis ellu viidud mitmeid tegevusi. Vt näiteks: Phare partnerlusprojekt „Eesti avaliku sektori haldussuutlikkuse tõstmine soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise rakendamiseks“: <http://gender.sm.ee/index.php?097923740>; „Mõjude hindamine sugupoolte aspektist. Juhendmaterjal“: <http://www.ut.ee/gender/pdf/GM%20impact%20analysis%20Est.pdf>; „Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise strateegia. Käsiraamat“: http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/V2ljaanded/Publikatsioonid/2006/SV_strateegia.pdf; „Soolise võrdõiguslikkuse seadus. Kommenteeritud väljaanne“: http://www.sm.ee/fileadmin/meedia/Dokumendid/Sotsiaalvaldkond/sooline_v6/Soolise_vordoislikkuse_seadus_Kommenteeritud_valjaanne.pdf; „Soolise võrdõiguslikkuse käsiraamat kohalikele omavalitsustele“: <http://diqar.nlib.ee/diqar/show?id=35976>; projekt „Sootundlik eelarvestamine“: <http://www.sm.ee/tegevus/sooline-vordoislikkus/programm-progress.html> ja selle raames valminud „Riigieelarve naistele ja meestele. Vajaduspõhine eelarvestamine avalikus sektoris“: http://www.svv.ee/failid/RNJM%20VEAS_2012_final_bookmargid25012012.pdf

Sotsiaalministeerium

Gonsiori 29

15027 TALLINN

info@sm.ee

saavutamist. Riiklikke, piirkondlikke ning institutsionaalseid strateegiaid, poliitikaid ja tegevuskavasid planeerides, ellu viies ja hinnates peavad nad lähtuma naiste ja meeste erinevatest vajadustest ja ühiskondlikust staatusest ning arvestama, kuidas rakendatud ja rakendatavad meetmed mõjutavad naiste ja meeste olukorda ühiskonnas.

2012. aasta detsembris kinnitas Vabariigi Valitsus **mõjude hindamise metoodika**¹⁹, mis on mõeldud juhendumiseks valitsusasutuste ametnikele, kes tegelevad poliitikakujundamisega ning puutuvad seejuures kokku õigusaktide ettevalmistamise, valdkonna arengukavade väljatöötamise või Euroopa Liidu asjades valitsuse seisukohtade kujundamise või õigusaktide ülevõtmisega. Metoodika eesmärk on parandada ja ühtlustada valitsusasutuste võimekust valitsuse poliitika kavandamisel ja elluviimisel. Metoodika näeb ette muu hulgas ka sotsiaalsete ja demograafiliste mõjude hindamist, mis hõlmavad ka soolist võrdõiguslikkust (potentsiaalseid mõjusid naiste ja meeste olukorrale ühiskonnas ning sugudevahelistele suhetele).

Riigiametnike madal teadlikkus soolise ebavõrdsuse ilmingutest ja tagajärgedest, soolise võrdõiguslikkuse edendamise põhimõtetest ja strateegiatest ning sellealaste kompetentside puudumine takistavad aga seaduse ja metoodika tõhusat rakendamist ning soolise võrdõiguslikkuse edendamist.

Olukorra muutmiseks oleks oluline anda avaliku sektori töötajatele kui poliitikakujundajatele ja -rakendajatele soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks vajalikke lisateadmisi ja -oskuseid ning nõu, st. pakkuda ametnikele tuge poliitikate kujundamisel ja täideviimisel.

¹⁹ Mõjude hindamise metoodika on leitav justiitsministeeriumi kodulehelt aadressil <http://www.just.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=57830/m%F5jude+hindamise+metoodika.pdf>
Sotsiaalministeerium
Gonsiori 29
15027 TALLINN
info@sm.ee

TOETUSE ANDMISE ALUSED

Toetuse andmise eesmärgid ja oodatav tulemus

- (1) Avatud taotlusvooru raames toetatakse tegevusi, mille eesmärk on soolise võrdõiguslikkuse edendamine. Eraldi on raha eraldatud spetsiifilisteks töö-, pere- ja eraelu tasakaalu toetavateks tegevusteks.
- (2) Soolist võrdõiguslikkust edendavate projektide elluviimise tulemusena on loodud siht- ja sidusgrupipõhised alusstruktuurid laiapõhjaliseks, süsteemseks ja jätkusuutlikuks soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks Eestis.
- (3) Töö- ja pereelu tasakaalu toetavate projektide elluviimise tulemusena on inimeste töökeskkonda ja elukvaliteeti parandatud läbi töö-, pere- ja eraelu ühildamise võimaldamise.

Toetatavad tegevused

(1) Soolise võrdõiguslikkuse edendamine

- Soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks laiaulatuslike, jätkusuutlike ja kõrge kvaliteediga süsteemide loomine ja rakendamine. Võimalike sekkumistegevustena näeme näiteks*:
 - i. avaliku sektori ametnikele koolitusprogrammi loomist;
 - ii. soolise võrdõiguslikkuse teema lõimimist haridus-, sotsiaalteaduste-, õiguse ja majandusvaldkonna bakalaureuseõppesse;
 - iii. naistele suunatud mentorlusprogrammi vms loomist soolise tasakaalu parandamiseks era- ja avaliku sektori tippjuhtide seas.

* käesolev loetelu ei ole lõplik ega kohustuslik

(2) Töö-, pere- ja eraelu tasakaalu toetamine

- Teadmispõhise töö-, pere- ja eraelu tasakaalu soodustavate meetmete kogumi välja töötamine ja elluviimine töötajate ja tööandjate jaoks, et pere- ja töötajasõbralikku (sh ühtlasi soolist võrdõiguslikkust tagavat) keskkonda propageerida. Võimalike sekkumistegevustena näeme näiteks*:
 - i. Töötaja- ja peresõbralike (sh ühtlasi soolist võrdõiguslikkust edendavate ja tagavate) tööandjate toetamise (sh nõustamise) ja tunnustamise süsteemi rakendamist.

* käesolev näide ei ole lõplik ega kohustuslik

Taotluse esitamise tähtaeg ja abikõlblikkuse periood

- (1) Projektitaotluste esitamise tähtaeg on 26. august 2013 kell 17:00 kohaliku aja järgi (EET). Taotlusvoorud on avatud vähemalt kaks kuud peale seda, kui programmioperaator on voores ametlikult avatuks kuulutanud. Taotlused tuleb esitada kehtestatud vormil koos kõigi asjakohaste lisadega.
- (2) Taotlusvoorust rahastatavate projektide tegevused ja kulud muutuvad abikõlblikuks alates projekti rahastamisotsuse langetamisest Sotsiaalministeeriumi poolt.
- (3) Taotlusvoorust rahastatud projektide tegevused peavad olema lõppenud hiljemalt 31.12.2015.

Toetuste piirmäärad

- (1) **Soolise võrdõiguslikkuse temaatikaga tegelemiseks** eraldatava toetuse kogusumma on 550 245 eurot.
 - Kokku **eraldatakse 2-3 projektitoetust**, mille minimaalne toetussumma on 170 000 eurot ja maksimaalne toetussumma on 225 000 eurot.
- (2) **Töö-, pere- ja eraelu tasakaalu temaatikaga tegelemiseks** eraldatava toetuse kogusumma on 340 000 eurot.
 - Kokku **eraldatakse 2 projektitoetust**, mille toetussumma on 170 000 eurot.
- (3) Toetuse maksimaalne määr on 90% abikõlblikest kuludest valitsusvälistele organisatsioonidele ja 85% kõikidele teistele taotlejatele. See tähendab, et omafinantseeringu minimaalne määr on 10% abikõlblikest kuludest valitsusvälistele organisatsioonidele ja 15% teistele taotlejatele.

TOETUSE TAOTLEMINE, NÕUDED TAOTLUSELE JA TAOTLEJALE

Taotluse esitamine

- (1) Taotleja esitab projektitaotluse hiljemalt käesolevale avatud taotlusvoorule kehtestatud tähtajaks digitaalselt ja digiallkirjastatuna Sotsiaalministeeriumi kehtestatud taotlusvormil märgusõnaga „Norra finantsmehhanism – sooline võrdõiguslikkus ning töö-, pere- ja eraelu tasakaal” e-posti teel aadressile info@sm.ee. Teave digitaalalkirja kohta on leitav aadressil <http://www.id.ee/>
- (2) Digitaalse allkirjastamise võimaluse puudumisel võib taotluse esitada ka paber kandjal allkirjastatuna kahes eksemplaris (üks märgistatud kui „originaal” ja teine märgistatud kui „koopia”) saates või tuues taotluse Sotsiaalministeeriumisse aadressil Gonsiori 29, Tallinn 15027 ning edastades taotlusdokumentatsiooni elektroonilise koopia e-posti teel aadressile info@sm.ee
- (3) Pärast tähtaega saabunud taotlusi arvesse ei võeta. Samuti ei arvestata taotleja e-posti serveri tõrgete tõttu pärast tähtaega saabunud taotlusi või sama päeva postitemplit kandvaid taotlusi, mis jõuavad Sotsiaalministeeriumisse peale kehtestatud tähtaega.
- (4) Juhend (koos kõigi asjakohaste lisadega) on elektrooniliselt kättesaadav Sotsiaalministeeriumi Norra finantsmehhanismi 2009-2014 teemalisel kodulehel: <http://norra.sm.ee>

Taotlejale esitatavad nõuded/Abikõlblike taotlejate kirjeldus

- (1) Taotlema on oodatud Eestis juriidilise isikuna registreeritud avaliku või erasektori ärilised või mitteärilised asutused ja valitsusvälised organisatsioonid* ning Eestis tegutsevad valitsustevahelised organisatsioonid.
- (2) Taotlejal peavad olema teadmised, oskused, kogemused ning majanduslik suutlikkus projekti elluviimiseks ning kompetentne projektijuht, realselt elluviidav ajakava ja tegevused eesmärkide saavutamiseks.
- (3) Projekti partneriteks võivad olla avaliku või erasektori ärilised või mitteärilised asutused ja valitsusvälised organisatsioonid, mille esmane asukohamaa on kas Eesti, Norra, mõni teine finantsmehhanismi abisaajariik (Läti, Leedu, Tšehhi, Slovakkia, Poola, Ungari, Bulgaaria, Rumeenia, Sloveenia, Küpros, Malta) või Venemaa. Samuti võivad partneriteks olla mis tahes valitsustevahelised organisatsioonid, mis on aktiivselt seotud projekti rakendamisega ja aitavad sellele tõhusalt kaasa. Partneritel on projekti elluviijaga ühine majanduslik või sotsiaalne eesmärk, mis saavutatakse selle projekti rakendamise teel. Taotleja ja partnerite tegevused ja vastutus projekti elluviimisel on selgelt määratletud. Lähtuvalt Norra Finantsmehhanismi eesmärgist kahepoolseid suhteid Norra ja abisaajariikide vahel tugevdada, eelistame hindamisel projekte, mis selle eesmärgi täitmisele otseselt kaasa aitavad (nt läbi ekspertide, partnerite vms kaasamise Norra Kuningriigist).
- (4) Projekti taotlejal ei tohi projektitaotluste esitamise tähtpäeva seisuga olla riiklike maksude ja sotsiaalkindlustuse maksete võlgnevusi (allikas: Maksu- ja Tolliameti elektrooniline andmebaas).
- (5) Projekti taotleja ja partneri(te) osas ei tohi olla käimas (sund)likvideerimismenetlust ega tehtud pankrotiotsust, organisatsiooni tegevus ei tohi olla peatunud ning teda ei tohi olla süüdi mõistetud ametialases süüteo, pettuses, rahapesus, korruptsioonis või kuritegelikus ühenduses osalemises.

* Valitsusväliste organisatsioonidena (*non-governmental organisations ehk NGOs*) mõistetakse käesoleva avatud taotlusvooruga raames juriidilise isikuna moodustatud mitteärilise eesmärgiga vabatahtlikke mittetulundusühinguid, mis on sõltumatud kohalikust, regionaalsest ja keskvalitsusest, avaliku sektori asutustest, poliitilistest parteidest ja äriühingutest. Religioosseid institutsioone ja poliitilisi parteisid ei käsitleta valitsusväliste organisatsioonidena.

Taotlusele esitatavad nõuded

- (1) Projektitaotlus koosneb vormikohasest taotlusest (lisa 1: taotlusvorm), millele on lisatud järgmised dokumendid:
 - lisa 1A: vormikohane detailne eelarvetabel;
 - projektijuhi, meeskonna ja projektiga seotud ekspertide CV-d;
 - projekti partneri(te) kinnituskiri (lisa 4: projekti partneri kinnituskiri) projektis osalemise kohta, maksuvõlgnevuste puudumise ning oma tegutsemisvõimelisuse kohta (*partneri olemasolul*).
- (2) Taotlus on nõuetekohane, kui:
 - toetust on taotletud käesolevast taotlusvoorst toetatavatele tegevustele (soolise võrdõiguslikkuse edendamine või töö-, pere- ja eraelu tasakaalu toetamine);
 - toetust taotletakse käesolevas taotlusvoorus seatud piirmääradega sätestatud määras;
 - projekti eelarves ette nähtud omafinantseering vastab käesolevas taotlusvoorus seatud minimaalsele piirmäärale;
 - projekti abikõlblikud tegevused ei ole alanud enne rahastusotsuse langetamisest Sotsiaalministeeriumi poolt ning lõpevad hiljemalt 31. detsembriks 2015. a;
 - taotluses esitatud andmed on täielikud ja õiged;
 - taotlus vastab kõigile teistele haldus- ja abikõlblikkuskriteeriumitele (lisa 2: haldus- ja abikõlblikkuskriteeriumite kontroll-leht);
 - taotlus ja muud asjakohased dokumendid on allkirjastatud allkirjaõigust omava isiku poolt.

TAOTLUSE MENETLEMINE

Taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamine

- (1) Iga avatud taotlusvooru raames saabunud projektitaotluse osas saadab Sotsiaalministeeriumi programmikoordinaator projektitaotluses nimetatud kontaktisiku e-posti aadressile kinnituse projektitaotluse kättesaamise kohta.
- (2) Sotsiaalministeerium kontrollib esitatud projektitaotluste vastavust taotlusvooru juhendis toodud haldus- ja abikõlblikkuskriteeriumidele (lisa 2: haldus- ja abikõlblikkuskriteeriumite kontroll-leht) ning koostab seejärel protokollilise otsuse, mis projektitaotlused suunatakse edasi sisulisele hindamisele ja mis lükatakse tagasi.
- (3) Kui projektitaotluses esineb puudusi viimaks läbi taotluse täielik vastavuskontroll haldus- ja abikõlblikkuskriteeriumidele, määrab Sotsiaalministeeriumi programmikoordinaator taotluse esitajale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Kui puudus kõrvaldatakse määratud tähtaja jooksul, loetakse taotlus tähtaegselt esitatuks. Kui puudust ei kõrvaldata tähtaegselt, jäetakse taotlus läbi vaatamata ja ei suunata edasi sisulisele hindamisele. Nimetatud otsust on taotlejal võimalik vaidlustada halduskohtus 30 päeva jooksul peale vastavasisulise otsuse teadasaamist.

Projektitaotluste hindamine ja otsuse tegemine

- (1) Iga haldus- ja abikõlblikkuskriteeriumidele vastava taotluse vaatavad läbi kaks Sotsiaalministeeriumist sõltumatut ja erapooletut eksperti, kes hindavad projekti eraldi vastavalt taotlusvoorus avaldatud valikukriteeriumidele ja hindamisvormile (lisa 3: hindamisleht). Ekspertide antud punktide keskmise punktisumma alusel moodustatakse projektide paremusjärjestus. Kui ekspertide poolt antud punktide erinevus on suurem kui 30%, hindab nimetatud projektitaotlust kolmas sõltumatu ekspert. Sellisel juhul kasutatakse kahe lähima punktisumma keskmist projektide paremusjärjestuse koostamiseks.
- (2) Ekspertide hinnangute tulemusena tekib paremusjärjestatud projektide loetelu, mis esitatakse Sotsiaalministeeriumi poolt moodustatud taotlusvooru valikukomisjonile.

- (3) Valikukomisjon on Sotsiaalministeeriumi poolt moodustatud vähemalt kolmest asjakohase pädevusega inimesest koosnev komisjon, kellest vähemalt üks ei ole Sotsiaalministeeriumi töötaja. Valikukomisjon võib põhjendatud juhtudel projektide paremusjärjestust muuta esitades üksikasjaliku muudatuste põhjenduse valikukomisjoni koosoleku protokollis.
- (4) Valikukomisjon kinnitab programmi raames rahastamiseks soovitatavate projektide nimekirja ja esitab selle Sotsiaalministeeriumile.

Projektitaotluse heakskiitmine või rahuldamata jätmine

- (1) Valikukomisjoni ettepaneku alusel langetab Sotsiaalministeerium otsuse(d), milliseid projekte rahastatakse ning millised projektitaotlused jäetakse rahuldamata.
- (2) Projektitaotlusi, mille puhul jääb hindamise keskmine punktitulemus alla 65 punkti 105-st võimalikust, ei rahastata.
- (3) Programmikoordinaator teavitab kõiki taotlejaid valikuprotsessi tulemusest e-posti teel 2 nädala jooksul ja avalikustab tulemused Sotsiaalministeeriumi Norra finantsmehhanismi kodulehel <http://norra.sm.ee>. Mitterahastatud projektitaotluste puhul edastab programmikoordinaator e-posti teel projektitaotluse esitajale vastava haldusotsuse koopia koos tagasisidega projektitaotluse peamistest puudustest, mitterahastamise põhjustest ja otsuse edasikaebamise võimalusest.
- (4) Peale projektide rahastamise otsuse vastuvõtmist sõlmib Sotsiaalministeerium rahastatud projektide elluvijatega projektilepingud vastavalt haldusmenetluse seaduse peatükile 7.

Projektilepingu muutmine või lõpetamine

- (1) Sotsiaalministeerium või projekti elluviija võib algatada projektilepingu muutmise, kui projekti aruandluse esitatud andmetest või muudest objektiivsetest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik projekti eduka elluviimise tagamiseks.
- (2) Sotsiaalministeerium võib algatada projektilepingu muutmise või lõpetamise, kui selgub, et toetuse edasine andmine ei ole põhjendatud.
- (3) Projekti elluviija võib projektilepinguga kinnitatud projekti eelarvet või tegevusi ilma projektilepingu muutmise taotlust esitamata muuta eelnevalt Sotsiaalministeeriumiga kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kooskõlastades, kui kinnitatud eelarve kuluridasid ei muudeta projekti elluviimise jooksul kumulatiivselt iga muudetava kulurea lõikes rohkem kui 10 %. Juhtimiskulutuste eelarverea muutmise soovi korral nimetatud erisus ei kehti.

TOETUSE KASUTAMINE

Kulude abikõlblikkus

- (1) Projekti abikõlblikkuse periood on projektilepingus sätestatud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõpevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad.
- (2) Abikõlblikkuse periood algab projekti rahastusotsuse kinnitamise kuupäevast ning lõpeb hiljemalt 31.detsembril 2015.a.
- (3) Projektide abikõlblikud tegevused ja kulud on projekti elluviija või projekti partneri poolt tegelikult tehtud kulud, mis vastavad järgmistele kriteeriumitele:
 - tehakse projektilepingus sätestatud projekti abikõlblikkuse esimese ja viimase kuupäeva vahel;
 - on seotud projektilepingu objektiga ja on märgitud projekti planeeritud detailses eelarvetabelis;
 - on proportsionaalsed ja vajalikud projekti rakendamiseks;
 - kasutatakse üksnes projekti eesmärgi (-märkide) ja selle oodatud tulemus(t)e saavutamise eesmärgil viisil, mis on kooskõlas säästlikkuse, tulemuslikkuse ja tõhususe põhimõtetega;
 - on eristatavad ja kontrollitavad, eelkõige läbi kajastamise projekti elluviija raamatupidamisdokumentides, ja määratud kindlaks vastavalt selle riigi

- kohaldavatele raamatupidamise standarditele, kus projekti elluviija on asutatud, ning vastavalt heale raamatupidamistavale;
- vastavad kohaldatavate maksu- ja sotsiaalõigusaktide nõuetele.
- (4) Kulused käsitletakse tehtutena, kui kulu kohta on esitatud arve, see on makstud ja selle objekt kohale toimetatud (kaupade puhul) või teostatud (teenuste ja tööde puhul). Erandkorras loetakse kulud, mille kohta on arve esitatud abikõlblikkuse viimasel kuul, samuti tehtuks abikõlblikkuse kuupäevadel, kui kulud makstakse 30 päeva jooksul abikõlblikkuse lõppkuupäevast. Üldkulud ja seadmete kulum loetakse tehtuks, kui neid kajastatakse projekti elluviija raamatupidamises.
- (5) **Projekti abikõlblikud otsekulud** on need kulud, mis on otseselt seotud projekti rakendamisega ja mille projekti elluviija ja/või projekti partner eristab vastavalt oma raamatupidamistavale ja tavapärasele siseeeskirjadele projekti kuludena, ja mida saab seetõttu otse projekti kuludena kirjeldada:
- projekti tööjõukulu (brutopalk + tööandja maksud), mis vastab projekti elluviija ja projekti partneri tavalisele töötasupoliitikale;
 - projektis osalevate isikute reisi- ja päevarahad, tingimusel et need on kooskõlas projekti elluviija ja projekti partneri reisirahade tavapraktikaga ja siseriiklike regulatsioonidega;
 - uute või kasutatud seadmete kulu, tingimusel et seda amortiseeritakse vastavalt projekti elluviija ja samalaadsete esemete suhtes kohaldatavale heale raamatupidamistavale. **NB! Arvesse saab võtta üksnes selle osa kulumist, mis vastab projekti kestusele ja tegelikule kasutuse määrale projekti eesmärkidel;**
 - maa ja kinnisvara ostmine või ehitustegevus, kui sel on projekti eesmärkidega otsene seos ning see ei ületa 10% projekti abikõlblikest kogukuludest. Maa ja kinnisvara soetamisega seotud täpsemad reeglid on kirjas Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendusmääruse artiklis 7.5;
 - tarvikute kulud ja väikevahendite kulud, tingimusel, et need on projektiga selgelt seotud ja rahaliselt eristatavad;
 - muude projekti elluviija poolt projekti elluviimise eesmärgil sõlmitud lepingutega kaasnevad kulud;
 - projektilepinguga igale projektile kehtestatud nõudmistest otseselt tulenevad kulud, sh avalikustamise ja informatsiooni levitamise kulud, projekti tegevuste hindamise ja auditiga seotud kulud, materjalide tõlkimise ja paljundamise kulud.
- (6) **Projekti abikõlblikud kaudsed kulud** (üldkulud) on kõik abikõlblikud kulud, mis oma olemuselt ei ole otseselt seotud projekti konkreetsete tegevustega või mida ei saa sellega otseselt seostada (näiteks halduskulud, mille puhul on raske määrata konkreetsele põhitegevusele suunatud summat). Abikõlblike kaudsete kulude puhul kohaldatakse ühtset kindlat määra (inglise k *flat-rate*), mis on 15 % abikõlblikest otsestest personalikuludest, ilma et projekti elluviijalt nõutaks kohaldatava määra kindlaksmääramise arvutamist, st arvutatakse otseste tööjõukulude baasilt ilma eelneva statistilise keskmise kalkulasioonita ja aluseks võetakse konkreetse projekti otsesed personalikulud.
- Siia alla kuuluvad (loetelu on lõplik):
- projekti administreeriva personali (näiteks assistent, raamatupidaja) tööjõukulu;
 - bürootarbed;
 - sidekulud (telefon, faks, post);
 - infotehnoloogia (serverid ja võrgud) ja kontoritehnika hooldus- ja remondikulud;
 - kommunaalkulud (küte, vesi, elekter, ruumide koristamine);
 - ruumide rent;
 - valveteenus;
 - maamaks;
 - ainult projektiga seotud pangakontode avamise ja haldamise kulud ning ülekandetasud, kui eraldiseisev pangakonto on projektis vajalik.

Punktis 6 loetletud kulused ei ole võimalik projekti abikõlblike otsekuludena esitada.

- (7) **Projekti mitteabikõlblikud kulud** on:
- intress võlalt, võla teenindamise tasud ja viivised;
 - finantstehingute tasud ja muud puhtalt finantskulud (pangaülekannete, pangakontode ja -kaartide vm teenustasud);
 - eraldised kahjumi või võimalike tulevaste kohustuste katmiseks;
 - valuutakursi muutuste kahjum;
 - käibemaks*, mida on projekti taotlejal võimalik ükskõik mis seadusandluses sätestatud viisil tagasi taotleda.
*Käibemaks on abikõlblik ainult juhul, kui see on realselt tasutud ning projekti elluviijal ei ole võimalik seda ükskõik mis seadusandluses sätestatud viisil tagasi taotleda;
 - kulud, mis kaetakse muudest allikatest;
 - trahvid, rahalised karistused ja kohtuvaidluste kulud;
 - liigsed või mittevajalikud kulud.
- (8) Igal projektil peab olema kohustuslik **rahaline omafinantseering**, mis on valitsusvälistel organisatsioonidel minimaalselt 10% projekti kogumahust ja kõigil teistel taotlejatel 15% projekti kogumahust.
- (9) Valitsusvälistel organisatsioonidel on lubatud arvata omafinantseeringu hulka ka mitterahaline panus vabatahtliku töö näol, mis võib moodustada kuni 50% nõutud omafinantseeringu minimaalsest mahust. Nimetatud mitterahalise panusena käsitletakse vastava ametikoha keskmist tööjõukulu koos kohustuslike sotsiaalkindlustuse maksetega ning arvestuse aluseks on Fontes PMP OÜ poolt läbi viidav iga-aastane ametikohtade palgauuring²⁰. Konkreetse ametikoha arvestusliku tööjõukulu kohta saab infot ka käesoleva avatud taotlusvooru kontaktisikutelt.

TOETUSE VÄLJAMAKSMISE TINGIMUSED JA ARUANGLUS

Toetuse väljamaksmine

- (1) Projekti elluviija esitab hiljemalt projektilepingu sõlmimisel põhjendatud toetuse ettemakse taotluse aruandlusperioodide nr 1 ja 2 kohta (ühe aruandlusperioodi pikkus on 4 kuud), ent mitte rohkem kui 25% projektitoetuse kogumahust. Järgnevad toetuse väljamaksed toimuvad kooskõlas vahearuandlusega, mille puhul kaetakse aruandlusperioodi raames kuludega tõendatud ettemaks ning esitatakse väljamakse taotlus järgmise aruandlusperioodi kohta.
- (2) *Väljamakse taotlus* on projekti elluviija vormikohane kirjalik avaldus, mis esitatakse programmioperaatorile projekti elluviija poolt toetuse väljamakse tegemiseks. Projekti elluviija peab väljamakse taotlusele lisama programmioperaatori poolt nõutud kulu tõendavate dokumentide koopiaid, kulude tasumist tõendavate dokumentide koopiaid ja tasutud kulu tõendavate dokumentide nimekirja. Väljamakse taotlus peab sisaldama kõiki väljamakse taotluses näidatud perioodil projekti elluviimiseks realselt tehtud ja tõendatud abikõlblikke kulusid. Põhjendatud juhtudel ja kokkuleppel programmioperaatoriga võib projekti elluviija kajastada väljamakse taotluses ka eelmisest väljamakse taotlusest väljajäänud kulusid.
- (3) Sotsiaalministeerium võib kinni pidada kuni projekti lõpparuande heakskiitmiseni viimase toetuse osamakse, mis moodustab kuni 10% projektile eraldatud projektitoetuse kogumahust.
- (4) Toetuse väljamaksed teostatakse proportsioonis projektilepingus sätestatud toetuse määraga.
- (5) Projekti elluviija vastutab toetuse edasikandmise eest projekti partneri(te) kontole.

²⁰ Vt. <http://www.fontes.ee/est/fontesest/uut/44/valminud-on-fontese-eeesti-palgauuring-2012>

Projekti vahe- ja lõpparuanne

- (1) Projekti elluviija esitab 3 korda aastas Sotsiaalministeeriumile projekti sisu- ja finantsaruande hiljemalt 20 tööpäeva jooksul pärast aruandlusperioodi lõppu.
- (2) Aruandlusperioodide ajavahemikud fikseeritakse projektilepingus.
- (3) Projekti lõppedes esitab projekti elluviija hiljemalt 40 tööpäeva jooksul Sotsiaalministeeriumile projekti lõpparuande, mis hõlmab nii sisuaruannet kui ka finantsaruannet.
- (4) Sotsiaalministeerium kontrollib 10 tööpäeva jooksul vahe- ja 20 tööpäeva jooksul lõpparuande laekumisest, kas projekti aruanded on vormikohased ja nõuetekohaselt täidetud. Puuduste mitteesinemisel kinnitab Sotsiaalministeerium projekti aruande.
- (5) Puuduste esinemisel aruannetes annab Sotsiaalministeerium projekti elluviijale mõistliku tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.

Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine

- (1) Toetuse tagasinõudmisel ja tagasimaksmisel ning rikkumistest teavitamisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. a määrusest nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“.
- (2) Vastavalt Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendusmääruse artiklile 7.16.2 peavad kõik projektide elluviijad määratlema end hankijaks riigihangete seaduse mõistes ning järgima projekti elluviimisel riigihangete seadust. Vastavalt rakendusmääruse artiklile 7.16.3 rakendub nimetatud nõue valitsusväliste organisatsioonidele nende hangete puhul, mis ületavad rahvusvahelist piirmäära. Riigihangete seaduse mittejärgimist või ebakohast järgimist käsitletakse rikkumisena.

LISAINFORMATSIOON JA KONTAKTID

Infopäevade toimumisajad

Täpsem info Norra finantsmehhanismist 2009-2014 rahastatava programmi „Sooline võrdõiguslikkus ning töö-, pere- ja eraelu tasakaal“ avatud taotlusvoorude infopäeva toimumisaja, asukoha ja päevakava kohta avalikustatakse programmi kodulehel <http://norra.sm.ee>

Kontaktinfo

Karel Parve

Soolise võrdõiguslikkuse osakond

Sotsiaalministeerium

e-post: karel.parve@sm.ee, telefon: 626 9818

Programmi koduleht: <http://norra.sm.ee>

Viited muudele asjakohastele dokumentidele

- Eesti Vabariigi ja Norra Kuningriigi vaheline Norra finantsmehhanismi rakendamist aastatel 2009-2014 käsitlev vastastikuse mõistmise memorandum²¹ (*Memorandum of Understanding on the implementation of the Norwegian Financial Mechanism for the period 2009-2014 between The Kingdom of Norway and The Republic of Estonia*)
- Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendusmäärus (inglise keeles)²²
- Norra finantsmehhanismist rahastatud programmi „Sooline võrdõiguslikkus ning töö-, pere- ja eraelu tasakaal“ programmileping²³
- Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismide 2009-2014 kodulehekülg²⁴
- Programmi „Sooline võrdõiguslikkus ning töö-, pere- ja eraelu tasakaal“ programmipartneri Norra laste, võrdõiguslikkuse ja sotsiaalse kaasatuse ministeeriumi kodulehekülg²⁵
- Rahandusministeeriumi Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismide 2009-2014 kodulehekülg²⁶
- Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. a määrus nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“²⁷

²¹ Saadaval eesti keeles: <https://www.riigiteataja.ee/akt/217062011001>

²² Saadaval inglise keeles: <http://eeagrants.org/Results-data/Results-overview/Documents/Legal-documents/Regulations-with-annexes>

²³ Saadaval inglise keeles: <http://www.sm.ee/norra-programmi-uldleht/sooline-vordõiguslikkuse-ning-too-ja-pereelu-tasakaalu-programm/loe-lisaks-ehk-lingid.html>

²⁴ <http://eeagrants.org/>

²⁵ <http://www.regjeringen.no/en/dep/bld.html?id=298>

²⁶ <http://eeagrants.fin.ee/>

²⁷ <https://www.riigiteataja.ee/akt/12769549>